

Aankomst Arrival

Waddenzee / Waddengebied

Soort Species	Vanuit from Direction	Aantal Number	Verblijf Stop-over
Januari			
Kleine rietgans	Nederland, België	30 000	tijdens koude winters pas vanaf februari of maart, voornamelijk in de Deense Waddenzee
Februari			
Pijlstaart	West-Afrika, Middellandse Zee, West-Europa	22 000	tot in april
Kievit	West-Europa	35 000	tot in maart; veel Kieviten broeden ook in het Waddengebied
Kanoet	West-Europa	450 000	komen aan in februari/maart, blijven tot begin mei (Groenlandse / Canadese populatie)
Zilvermeeuw	Centraal- en West-Europa	40 000	tot in maart; velen blijven om te broeden
Maart			
Aalscholver	Centraal- en West-Europa	16 000	tot in april; velen blijven om te broeden
Lepelaar	West-Afrika / Zuidwest-Europa	5 000	blijven tot in september om te broeden
Brandgans	Nederland	400 000	tot in mei; meer dan 5 000 paren blijven om te broeden
Rotgans	Kust van Frankrijk, Zuid-Engeland en Nederland	225 000	tot in mei; de eersten arriveren al vóór maart
Wintertaling	West-Europa	18 000	tot midden april
Siobend	West-Afrika, Zuidwest-Europa	3 000	tot in april; velen blijven om te broeden
Scholekster	Centraal- en West-Europa	enkele 10 000	voegen zich bij de overwinteraars
Kluut	Portugal, West-Frankrijk	21 500	de meesten broeden in het Waddengebied en blijven tot in september of langer
Bontbekplevier	Noordwest-Afrika, Zuidwest-Europa	5 000	tot in april; 1 000 paren blijven om te broeden
Goudplevier	Atlantische kust van Zuidwest-Europa	> 50 000	tot begin mei in de kwelders en binnendijkse weilanden
Zilverplevier	Kust van West-Europa, westelijke Middellandse Zee	30 000	tot in mei
Drieteenstrandloper	Atlantische kust van West-Europa	5 000	tot in mei
Bonte strandloper	Kust van West-Europa tot Noord-Afrika	1 000 000	tot in mei; sommige komen al in februari
Grutto	West-Afrika, Zuidwest-Europa	6 000	blijven tot in juli om te broeden
Rosse grutto	West-Europa	45 000	tot begin mei (Scandinavisch-Russische populatie)
Wulp	West-Europa	25 000	tot in april; voegen zich bij de overwinteraars; een paar honderd paren blijven om te broeden
Tureluur	West-Afrika	30 000	lokale broedvogels; blijven tot in juli
Kokmeeuw	Centraal- / West-Europa	250 000	de meesten blijven om te broeden
Stormmeeuw	Centraal- en West-Europa	50 000	voegen zich bij de vaste populatie van 100 000 overwinteraars
Kleine mantelmeeuw	Kust van West-Afrika en Zuidwest-Europa	160 000	blijven tot in september om te broeden
April			
Strandplevier	Noordwest-Afrika, westelijke Middellandse Zee	700	tot in september; blijven bijna allemaal om te broeden
Zilverplevier	West-Afrika	100 000	tot in mei
Kempkaan	Tropisch Afrika, West-Europa	3 000	tot in mei; meestal in drassige binnendijkse gebieden
IJslandse grutto	Marokko, Zuidwest-Europa	500	tot in mei
Rosse grutto	West-Afrika	300 000	deels tot eind mei
Regenwulp	West-Afrika	3 000	tot half mei
Zwarte ruiter	Tropisch Afrika	10 000	alleen korte rustpauze van eind april tot half mei
Tureluur	West-Afrika, West-Europa	35 000	tot in mei
Groenpootruiter	Tropisch Afrika	10 000	tot begin mei
Steenloper	Kust van West-Afrika, West-Europa	10 000	tot eind mei

Soort Species	Vanuit from Direction	Aantal Number	Verblijf Stop-over
Grote stern	Kust West-Afrika	40 000	de meesten broeden in het Waddengebied
Visdief	Kust West-Afrika	35 000	de meesten broeden in het Waddengebied
Noordse stern	Kust van West-Afrika tot Antarctica	20 000	de meesten broeden in het Waddengebied
Dwergstern	Kust van West-Afrika	2 500	de meesten broeden in het Waddengebied

Mei

Bontbekplevier	Kust van West-Afrika	35 000	tot eind mei / begin juni
Kanoet	Kust van West-Afrika	400 000	tot eind mei; gedeeltelijk tot begin juni (Siberische populatie)
Drieteenstrandloper	Atlantische kust van West-Europa tot Zuid-Afrika	50 000	tot eind mei / begin juni
Kleine strandloper	West-Afrika, Zuidwest-Europa	1 000	half mei; meestal in brakke getijdgebieden
Krombekstrandloper	West-Afrika, Zuidwest-Europa	2 000	half mei; meestal in brakke getijdgebieden
Breedbekstrandloper	Noord-Afrika, Zuid-Europa	300	half mei; meestal in brakke getijdgebieden
Lachstern	Kust van West-Afrika	80	broeden bijna allemaal in één kleine kolonie in het Waddengebied

Juni

Bergeend	Noordwest-Europa	250 000	zoeken ruigebied op, vooral in het Waddengebied van Dithmarschen (Duitsland); tot in september
Kempkaan	Noord-Siberië, Noord-Scandinavië	5 000	tot in oktober; sommige komen pas in juli aan
Wulp	Noordwest-Rusland, Scandinavië	250 000	tot in oktober
Zwarte ruiter	Noordwest-Rusland, Scandinavië	20 000	tot in september

Juli

Aalscholver	Noord- en Oost-Europa	25 000	tot in oktober
Eidereend	Oostzee	250 000	ruien in het Waddengebied en overwinteren daar ook
Scholekster	Witte Zee, Scandinavië	400 000	vanaf eind juli; van augustus t/m oktober hoogste aantallen in het Waddengebied
Kluut	Oostzee	1 500	tot in september
Bontbekplevier	Noord-Scandinavië, Noord-Rusland, IJsland, Groenland	38 000	tot in september
Kievit	Oost- en Noord-Europa	220 000	tot in het najaar; komen naar het Waddengebied om te ruien na het broedseizoen
Kanoet	Noord-Siberië, Groenland, Canada	850 000	Siberische kanoet tot in augustus, Groenlandse / Canadese kanoet tot in oktober
Drieteenstrandloper	Greenland, het noordoosten van Canada, Noord-Siberië	30 000	tot en met augustus/september; jonge vogels komen vanaf half augustus
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	1 000	in juli gedurende enkele weken (volwassenen)
Krombekstrandloper	Noord-Siberië	15 000	tot in augustus; jonge vogels komen vanaf half augustus

Soort Species	Vanuit from Direction	Aantal Number	Verblijf Stop-over
Bonte strandloper	Noord-Siberië tot Noord-Scandinavië	1 200 000	tot in het najaar; volwassen vogels ruien, jonge vogels komen aan vanaf augustus
Breedbekstrandloper	Noordwest-Rusland, Noord-Scandinavië	100	volwassen vogels; tot eind juli
Watersnip	Noord-Europa	enkele 100 000	tot in het najaar; goed verborgen (weinig vogels zijn zichtbaar)
Rosse grutto	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	125 000	tot in het najaar; sommige overwinteren
	Noord-Siberië	350 000	tot in augustus
Regenwulp	Scandinavië, Noordwest-Rusland	5 000	tot in augustus
Tureluur	Scandinavië, Noordwest-Rusland, IJsland	70 000	tot in augustus/september; ongeveer 25 000 vogels uit IJsland overwinteren in het Waddengebied
Groenpootruiter	Scandinavië	30 000	tot in september
Steenloper	Greenland, het noordoosten van Canada, Scandinavië, Noordwest-Rusland	12 000	tot in oktober; een deel vertrekt al in augustus naar West-Afrika
Kokmeeuw	Noord- / Oost-Europa	200 000	tot in oktober; immigratie vanuit de noordelijke broedgebieden
Stormmeeuw	Oostzeegebied, zuidelijk Scandinavië	180 000	tot in november; voegen zich bij de broedvogels in het Waddengebied
Zilvermeeuw	Oostzee, Scandinavië	30 000	tot in november
Grote mantelmeeuw	Oostzee, Scandinavië, Noord-Atlantisch gebied	12 000	tot in november

Augustus

Smient	Noordwest Siberië tot Noordwest-Europa	330 000	een deel tot in november; velen overwinteren in het Waddengebied
Wintertaling	Noord-Rusland, Scandinavië, Oostzee	45 000	tot in november
Pijlstaart	Noordwest-Siberië, Noord-Rusland, Scandinavië	32 000	tot in november
Sloebend	Noord- en Oost-Europa	5 500	tot in november
Goudplevier	Noord-Rusland, Scandinavië	120 000	tot en met december (hoogste aantal in oktober)
Zilverplevier	Noord-Siberië, Noordwest-Rusland	100 000	tot in september
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	2 000	jonge vogels; tot in september
Breedbekstrandloper	Noordwest-Rusland, Noord-Scandinavië	100	jonge vogels

September

Brandgans	Oostzee	20 000	tot in oktober/november
Rotgans	Noord-Siberië (Taymir)	85 000	tot eind oktober
IJslandse grutto	IJsland, Zuidwest-Noorwegen	500	sommige al vanaf juli; tot in november

Oktober

Kleine rietgans	Spitsbergen	50 000	tot in november; vooral in het Deense Waddengebied
Brandgans	Noordwest-Rusland	600 000	een deel tot in november; velen overwinteren in het Waddengebied

Deze poster biedt een overzicht van de belangrijkste watervogelsoorten die in de loop van een jaar tijdelijk in het Waddengebied verblijven, tijdens hun tocht langs de Oost-Atlantische trekroute. De cijfers hebben betrekking op het gehele Waddengebied van Nederland, Duitsland en Denemarken en zijn gebaseerd op het 'Trilateral Monitoring and Assessment Programme' van de drie landen. De cijfers geven slechts ruwweg het aantal vogels weer dat op een bepaald moment aankomt en weer vertrekt. De redenen hiervoor zijn dat aankomst of vertrek vaak verspreid zijn over meer dan één maand, het verschillende populaties vogels betreft, en de aantallen van jaar tot jaar veranderen. Deze veranderingen kunnen een natuurlijke oorzaak hebben of gevolg zijn van menselijk gedrag. De oorzaken kunnen zich voordoen in het broedgebied, tijdens de trektocht, in het Waddengebied of in het overwinteringsgebied.

© WWF Duitsland, Berlin
Contact: WWF Wattermeerbüro, huzum@wwf.de
www.wwf.de/watt of www.wwf.de/watt/voegel
1e Nederlandse editie, maart 2019;
vertaling van een Duitse poster (1e editie, 2016)
Gedrukt op 100% gerecycled papier
Layout: Liebmann Feine Grafik, Libeck

Vertrek Departure

Waddenzee / Waddengebied

Soort Species	Bestemming to Destination	Aantal Number	Opmerkingen Notes
Februari			
Kleine rietgans	Spitsbergen	50 000	vertrek vanaf februari; tussenstop in Noorwegen
Bergeend	Noordwest-Europa	180 000	winterpopulatie, vertrek tot in maart; 6500 paren blijven om te broeden
Eidereend	Oostzee	180 000	winterpopulatie, vertrek februari-maart; 10 000 paren blijven om te broeden
Maart			
Smient	Noordwest-Europa tot Noordwest-Siberië	250 000	winterpopulatie; vertrekt tot eind maart
Scholekster	Zuid-Scandinavië, Oostzee	300 000	winterpopulatie; een deel vertrekt vanaf maart
Kievit	Noord-Europa	35 000	velen blijven broeden in het Waddengebied
Stormmeeuw	Scandinavië, Oostzee	100 000	velen blijven broeden in het Waddengebied
Zilvermeeuw	Scandinavië, Oostzee	3 0 000	ongeveer 80 000 paren broeden in het Waddengebied
April			
Aalscholver	Noord- en Oost-Europa	5 000	
Brandgans	Oostzee	20 000	vertrek tot medio april
Wintertaling	Scandinavië, Noord-Rusland, Oostzee	18 000	
Pijlstaart	Scandinavië tot Noord-Siberië	22 000	een klein deel blijft gedurende de zomer in het Waddengebied
Sloebend	Noord- en Oost-Europa	1 500	
Scholekster	Scandinavië, Witte Zee	100 000	vertrek tussen eind april en eind mei; 40 000 paren broeden in het Waddengebied
Kluut	Oostzee	1 500	
Bontbekplevier	Noord-Europa	3 000	
Zilverplevier	Noordwest-Rusland	30 000	
Wulp	Scandinavië, Noordwest-Rusland	250 000	vertrekken ca. 10–25 april
Tureluur	IJsland	25 000	
Mei			
Brandgans	Noordwest-Rusland	570 000	vertrek ca. 10–20 mei
Rotgans	Noord-Siberië (Taymir)	225 000	vertrek ca. 20–25 mei met een tussenstop bij de Witte Zee
Bontbekplevier	Noord-Scandinavië, Noord-Rusland, IJsland, Groenland	35 000	vertrek eind mei / begin juni
Goudplevier	Scandinavië en Noord-Rusland	85 000	alle vogels vertrekken begin mei
Zilverplevier	Noordwest-Rusland tot Noord-Siberië	150 000	vertrek medio mei – eind mei
Kanoet	Greenland, Noordoost-Canada	450 000	vertrek begin mei; vliegen over IJsland en Noorwegen naar het broedgebied
	Noord-Siberië	400 000	vertrek eind mei / begin juni
Drieteenstrandloper	Greenland, Noordoost-Canada, Noord-Siberië	60 000	een deel vertrekt pas vanaf begin juni
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	1 000	
Krombekstrandloper	Noord-Siberië	2 000	

Soort Species	Bestemming to Destination	Aantal Number	Opmerkingen Notes
Juni			
Breedbekstrandloper	Middellandse Zee, Noord-Afrika	100	volwassen vogels
Grutto	West-Afrika, Zuid-West-Europa	6 000	West-Europese populatie neemt sterk af
Tureluur	West-Afrika	40 000	vertrek lokale broedvogels
Grote Stern	Kust van West-Afrika	40 000	een aantal blijft tot in september
Visdief	Kust van West-Afrika	35 000	
Noordse stern	West-Afrikaanse tot Antarctische kust	20 000	
Augustus			
Kanoet	Kust van West-Afrika	400 000	eind augustus
Drieteenstrandloper	Kust van West- tot Zuid-Afrika	30 000	jonge vogels vertrekken later; een aantal vogels overwintert ook
Kleine strandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	1 000	vertrek van volwassen vogels
Krombekstrandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	20 000	vertrek van volwassen vogels; in september vertrekken de jonge vogels
Breedbekstrandloper	Middellandse Zee, Noord-Afrika	100	jonge vogels
Grutto	West-Afrika	360 000	
Regenwulp	West-Afrika	5 000	
Lachstern	Kust van West-Afrika	100	
Dwergstern	Kust van West-Afrika	2 500	
September			
Lepelaar	Zuidwest-Europa, West-Afrika	7 500	
Bergeend	Noordwest-Europa	50 000	verspreiden zich vanuit het ruigebied; 200 000 overwinteren in het Waddengebied
Eidereend	Oostzee	70 000	na het ruien
Kluut	Portugal, West-Frankrijk	21 500	enkele duizenden blijven in milde winters aan de Nederlandse kust
Bontbekplevier	Zuid(west)-Europa, Noord- en West-Afrika	40 000	
Strandplevier	Noordwest-Afrika, westelijke Middellandse Zee	800	
Zilverplevier	Atlantische kust tot West-Afrika	100 000	in milde winters blijven tot 50 000 vogels in het Waddengebied
Kleine strandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	2 000	vertrek van jonge vogels
Zwarte ruiter	Tropisch Afrika	20 000	een aantal tot in november
Tureluur	West-Afrika, Middellandse Zee, West-Europa	45 000	25 000 overwinteren in de Waddengebied

Soort Species	Bestemming to Destination	Aantal Number	Opmerkingen Notes
Oktober			
Groenpootruiter	Britse eilanden, westelijke Middellandse Zee, West-Afrika	30 000	
Kleine mantelmeeuw	Kust van West-Afrika en Zuidwest-Europa	200 000	
November			
Aalscholver	Centraal- en West-Europa	30 000	enkele overwinteren in het Waddengebied
Rotgans	Kust van Zuid-Engeland, Nederland, Frankrijk	75 000	10 000 overwinteren in het Waddengebied
Scholekster	West-Europa	enkele 10 000	ca. 500 000 overwinteren in het Waddengebied
Kanoet	West-Europa	450 000	tot 150 000 kunnen in milde winters in het Waddengebied blijven
Drieteenstrandloper	Atlantische kust van West- tot Zuid-Europa	5 000	enkele duizenden overwinteren in het Waddengebied
December			
Goudplevier	Atlantische kust van Zuidwest-Europa	90 000	in milde winters blijven tot 30 000 vogels in het Waddengebied

Wereldtergoed Waddenzee: het 'Centraal Station' voor kustvogels op de Oost-Atlantische trekroute